

PROFESORUL DORIN GĂMULESCU LA A 75-A ANIVERSARE

La 4 aprilie 2011 profesorul Dorin Gămulescu a împlinit 75 de ani, din care peste 45 i-a închinat cu abnegație activității didactice și științifice. Recunoscut specialist pe plan național și internațional în domeniul filologiei sârbo-croate, personalitate puternică, marcată de o inteligență vie, profesorul Dorin Gămulescu a știut să unească, grație autorității sale științifice și morale a șefului de catedră care a fost (1996-2004) eforturile colegilor în jurul unor elevate idealuri profesionale.

Fiu de dascăl, profesorul Dorin Gămulescu s-a născut la 4 IV 1936 în localitatea Șiacu, jud. Gorj. A absolvit liceul teoretic „Traian” în Drobeta Turnu-Severin (1946-1953) și și-a făcut studiile superioare la Facultatea de Filologie a Universității din București, secția de sârbocroată-română (1953-1957) cu rezultate remarcabile materializate în obținerea unei burse republicane în anul al treilea și recomandarea de a activa în învățământul superior. Beneficiază de o specializare la Belgrad și Novi Sad între 1957-1958, petrecând o lună și la Tršić, locul de baștină al marelui reformator sârb Vuk St. Karadžić. Din iunie 1958 este numit preparator și promovat în același an în octombrie asistent. Între 1963-1964 beneficiază de un nou stagiul de specializare în Iugoslavia (Belgrad-Sarajevo-Skopje-Zagreb-Ljubljana) și are prilejul să ia contact direct cu climatul lingvistic iugoslav în urma căruia începe seria studiilor privind contactele lingvistice și interculturalitatea româno-sârbă, româno-sud-slavă, studii publicate în reviste de specialitate („Balkanski ezikoznanie”, „Bălgarski ezik” – Bulgaria, „Zbornik za filologiju i lingvistiku”, „Književni jezik”, „Književni život”, „Književna istorija”, „Naučni sastanak slavista u Vukove dane”, „Zaduzbina” – Serbia, „Romanoslavica”, „Analele Universității București”, „Studii și cercetări lingvistice”, „Révue des études sud-est européennes” – România ș.a.). În 1964 începe lunga serie a participărilor la simpozioanele științifice în „Zilele lui Vuk Karadžić”, mai întâi cu comunicări, ulterior fiindu-i încredințată președinția unor secții. La ultima participare (2006) a fost unul din cei trei referenți în ședința plenară cu comunicarea *Preocupările lexicologice ale lui Jovan Sterija Popović în contextul interculturalității sârbo-române (cu prilejul a 200 de ani de la naștere)*.

Din 1969-1972 activează la Universitatea din Sofia ca lector de limba română, publicând și un *Manual de limba română* pentru uzul studenților bulgari. Stagiul petrecut în Bulgaria este folosit și pentru aprofundarea cunoștințelor de slavistică, prin rotunjirea cunoștințelor în domeniul limbilor slave de sud, participarea la manifestări științifice și apariția de studii și articole în publicațiile de prestigiu. Unele dintre ele au rămas lucrări de referință, ca, de exemplu, articolul *O rumyno-bolgarskoj*

antroponimiceskoj interferencii, în *Actes du XI-ème Congres international de science onomastiques*, Sofia, 1974, p. 331-335.

Sușține teza de doctorat cu titlul *Contribuții la studiul elementelor de origine sârbocroată ale vocabularului dacoromân* în 1970, la București, sub conducerea acad. Alexandru Graur. Comisia de specialiști a fost alcătuită din I.C. Chițimia – președinte, Al. Rosetti, G. Mihăilă și G. Bolocan – referenți. În 1968 obține gradul didactic de lector, în 1973 devine conferențiar, iar din 1986 profesor universitar.

Cursurile sale de profil sunt un model de cercetare sistematică în domeniu, fiind foarte apreciate de studenți. De-a lungul a celor peste 45 de ani petrecuți în instituția de învățământ superior filologic în care s-a format, a asigurat cel mai înalt nivel cursurilor de limbă sârbocroată oferite promoțiilor succesive de studenți. A elaborat și a publicat cursuri universitare și dicționare care sunt și astăzi principalele instrumente de lucru pentru studenți, profesori, precum și pentru toți cei care doresc să aprofundeze această limbă: *Limba sârbocroată. Partea a II-a. Morfologia numelui/Srpskohrvatski jezik. Drugi deo. Morfologija imena*, 1975; *Dicționar sârbocroat-român/Srpskohrvatsko-rumunski rečnik* (în colaborare), 1970; Dorin Gămulescu, *Ghid de conversație sârbocroat-român*, București, Editura Științifică, 1967.

A organizat și coordonat primul masterat (studii aprofundate) din cadrul catedrei în 1993-1994 cu specializarea „Filologie slavă”, fiind titularul unor discipline noi, cursuri de sinteză: *Relații lingvistice româno-slave și Istoria slavisticii*.

Conducător de doctorat din 1990 în domeniul slavisticii, a îndrumat numeroase cercetări de valoare, permițând multor colegi universitari mai tineri de la catedră și din întreaga țară să se perfecționeze sub forma doctoratului, ajutându-i să ajungă la acest nivel pe care îl reclamă activitatea în învățământul superior. Până în prezent sub competența sa conducere și-au susținut cu succes teza și au obținut titlul de doctor în filologie peste 20 de doctoranzi, iar numeroși alții beneficiază, în continuare de generosul său sprijin. Menționăm doar câteva dintre titlurile tezelor elaborate de membrii catedrei noastre și nu numai: Ružica Šušnjara, *Nehajev i njegov doprinos hrvatskoj moderni*, 1998; Mihai Radan, *Graiul carașovean actual*, 1999; Octavia Nedelcu, *Tradiție și inovație în opera lui Miloš Crnjanski*, 1999; Mihai Nistor, *Terminologia morfologică și sintactică în limba rusă și română*, 1999; Simion Iurac, *Conotații expresive în romanele lui Boris Pilniak*, 1999; Dana Cojocaru, *Frazeologisme cu component cultural-istoric în limba rusă și română*, 1999; Silvia Mihăilescu, *Aspectul verbal în limba bulgară și modalități de redare în limba română*, 2004; Ioana-Mariela Bărbulescu, *Frazeologia română și sârbă având la baza termeni anatomici*, 2004; Ruxandra Lambru, *Numele de persoană la români în secolele al XIV-lea și al XV-lea*, 2006; Cristina Godun, *Teatrul lui Tadeusz Różewicz*, 2006; Cătălina Puiu, *Aspecte narrative și stilistice în proza bulgara și română a anilor '80 (secolul XX)*, 2006; Luiza-Maria Olteanu, *Terminologia NATO în limbile rusă, română și engleză*, 2007; Anca Bercaru, *Antroponimele feminine la sârbi și români*, 2007; Marilena Țiprișan, *Verbul slovac și verbul românesc din perspectiva categoriilor gramaticale (Studiu*

confruntativ), 2007; Clara Capățină, *Aspectul verbal în croată și modalități de redare în limba română*, 2008; Vasile Diaconescu, *Terminologia militară în limbile sârbă și română*, 2008; Silvia Magdalena Florescu-Ciobotaru, *Terminologia actuală în domeniul afacerilor în limbile rusă și română*, 2008, Dușița Ristin, *Valențe expresive în manuscrisele slavo-romane din Banat*, 2008, Sorina Arion, *Teatrul lui Dušan Kovačević în contextul dramaturgiei sârbești și sud-est europene*, 2011.

Din bogata sa contribuție în domeniul toponimiei, dialectologiei și a relațiilor culturale selectăm următoarele volume: *Elemente de origine sârbocroată ale vocabularului dacoromân/ Elementi srpskohrvatskog porekla u dakorumunskom rečniku*, având la bază teza de doctorat susținută în 1970 la București sub conducerea acad. A. Graur și publicată de Academia Română, 1974 la Ed. Libertatea din Pančevo (recenzii asupra lucrării efectuate de A. Graur, D. Macrea, H. Mihăiescu, Florica Niculescu Dimitrescu, M. Mladenov – Bulgaria, M. Savić – Serbia ș.a.); *Influențe românești în limbile slave de sud/ Rumunski uticaji u južnoslovenskim jezicima*, București, 1983.

În plan științific a prezentat comunicări la diverse sesiuni, colocvii, simpozioane și congrese naționale și internaționale de slavistică la Belgrad, Cracovia (1998) Ljubljana..., la unele manifestări din străinătate consacrate unor personalități de seamă din istoria slavisticii (B. Kopitar, Fr. Miklosich, Emil Petrovici...), comunicările sale atrăgând permanent atenția și aprecierile specialiștilor.

Datele biobibliografice ale prof. dr. Dorin Gămulescu au fost consemnate în lucrările: *Биобиблиографски речник* (Dicționarul biobibliografic), Belgrad, 2005, p.67, *Dicționarul lingviștilor români*, 1977, Iordan Datcu, *Dicționarul folcloriștilor, Folclorul muzical, coregrafic și literar românesc*, vol. II, București, Editura Litera, 1983, *Who is Who în România*, 2002.

A tradus numeroase și importante opere din literatura sârbă și croată (Branislav Nušić, Ivo Andrić, Oskar Davičo, Milovan Djilas, Mladen Oljača, Jara Ribnikar, Jovan Dučić ș.a.), fiind ales membru al Uniunii Scriitorilor din România.

Prof. dr. Dorin Gămulescu a fost președintele Asociației Slaviștilor din România (1998-2006) dovedind o grijă deosebită pentru bunul mers al activității Asociației, pentru atragerea de noi membri din rândul tinerilor și promovarea acestora în plan științific. A fost redactor responsabil al revistei „Romanoslavica”, în această calitate citind toate articolele, făcând observații și sugestii menite a îmbunătăți atât conținutul acestora, cât și redactarea în limbi străine în vederea publicării volumelor XXXVII, XXXVIII și XXXIX. De asemenea, a inițiat și organizat împreună cu alți colegi numeroase simpozioane științifice în cadrul catedrei, al secțiilor, al facultății, al Asociației slaviștilor, unele dintre ele cu o remarcabilă participare internațională.

Din 1998 a funcționat ca membru al Comitetului Internațional al Slavistilor, iar în 1999-2010 a fost membru în Prezidiul acestui comitet, fiind primul reprezentant al Asociației Slaviștilor care a ocupat această funcție. În calitate de membru al prezidiului a organizat la congresul de la Ljubljana, împreună cu prof. Meklovski, o masă rotundă

vizând problematica învățământului slavistic universitar, „Slavistica universitară - prezent și viitor”, cu participare internațională (Ungaria, Slovenia, Polonia, Austria) sub egida Asociației slaviștilor din România și a celor două catedre de limbi și literaturi slave și de limbă și literatură rusă, problemă care constituie în continuare o preocupare a comitetului internațional.

Printre multe alte simpozioane organizate, menționăm aici simpozionul internațional *50 de ani de existență a secțiilor de limbi slave moderne (bulgară, cehă, croată, polonă, rusă, sârbă, slovacă, ucraineană) la Universitatea din București*, București, 12-17 octombrie 1999 și ale cărui acte au fost publicate în numărul XXXVI al revistei „Romanoslavica”, București, 2000.

Ca șef de catedră, prof.dr. Dorin Gămulescu a contribuit la bunul mers al activității catedrei și la menținerea prestigiului învățământului slavistic, dovedind putere de muncă, spirit de organizare, colegialitate, spirit vizionar, promovarea colegilor și întinerirea catedrei prin crearea de noi cadre, calități care i-au adus prețuirea unanimă a membrilor Catedrei, a Consiliului profesoral-al cărui membru a fost mulți ani.

Pentru exemplul personal pe care l-a dat, total dăruit menirii sale, ca și pentru meritele sale personale a fost ales în funcții de conducere: decan (1977-1978), prodecan (1978-1979), șef de catedră (1996-2004). Încadrarea actuală ca profesor consultant vine să încunune prestigioasa carieră didactico-științifică dăruind studenților și colegilor săi o lecție vie despre satisfacțiile unei meserii servite cu demnitate și devotament.

Profesorul dr. Dorin Gămulescu și-a întâmpinat împlinirea celor 75 de ani de viață cu conștiința datoriei bine făcute, înconjurat de stimă și aprecierea celor pe care i-a ajutat și i-au cunoscut calitățile profesionale și umane.

Omagiul și recunoștința noastră,

prof.dr. Octavia Nedelcu și lect.dr. Anca Bercaru